

Til ungdom og foresatte!

I 1995-97 ble alle ungdommer i fylket i alderen 13-19 år invitert til å delta i UNG-HUNT, ungdomsdelen av Helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag, der 9130 ungdommer (91%) av de som var i ungdoms- eller videregående skole deltok. Vi ønsker nå å invitere alle som gikk i ungdomsskolen og som nå går i videregående til en ny oppfølgingsundersøkelse.

Hvorfor skal det gjøres en ny helseundersøkelse?

Ungdommer faller ofte mellom barn og voksne, ikke minst når det gjelder helse og helsetjenester. Takket være de dataene vi fikk gjennom 95-97, vil vi få en god del kunnskap om dette og mange forskere er for tiden opptatt med å studere de ulike problemstillinger/tema som inngikk i undersøkelsen.

Ungdom har sin egen livsstil og er i hurtig vekst og utvikling på helt andre måter enn voksne. Sannsynligvis medfører dette også raske endringer i helsetilstand og hvordan en tar vare på egen helse. For å kunne si noe mer om utvikling og årsaker til helse og sykdom, må det gjøres undersøkelser der ungdommer følges over tid. Målet for den nye UNG-HUNT 2000 undersøkelsen er derfor:

- * å finne ut hvordan sykdom og plager utvikler seg i ungdomsårene
- * å finne ut hva som er årsakene til sykdom, og hva som gir god helse
- * å bedre helsetjenesten og det forebyggende helsearbeid for ungdom

For å kunne forebygge sykdom og gi et bedre helsetilbud til alle, er det også viktig å finne ut hvordan ungdommene selv mener de har det.

Hvordan skal helseundersøkelsen gjennomføres?

Helseundersøkelsen foregår på skolen i skoletiden og er den samme som i UNG-HUNT 95-97:

- Ungdommene blir tilbudt en *klinisk undersøkelse*. Det blir målt høyde og vekt, og gjort en lungefunksjonsundersøkelse (pusteprobe). Det blir ikke tatt blodprøver og ingen av undersøkelsene er smertefulle. Alle får svar på undersøkelsen og beskjed om hva man bør gjøre dersom prøvene ikke er tilfredsstillende. Elevene tas ut av klassen som ved en skolehelseundersøkelse. Undersøkelsen utføres av en prosjektsykepleier.
- Ungdommene blir bedt om å fylle ut et *spørreskjema*. Dette gjøres i en skoletime. Spørreskjemaet inneholder spørsmål om sykdom og helse, kosthold, idrett, rus og hvordan de selv synes de har det. Spørreskjema inneholder ikke navn, men personnummer i *strekkode* som bare kan leses av en datamaskin. Det legges i en konvolutt som klistres igjen av eleven selv før det samles inn.

Alle opplysninger er underlagt taushetsplikt!

I tillegg til at elevene selv får svar på de kliniske undersøkelsene, vil dataene bli sammenholdt med data fra 95-97 og brukt til medisinsk forskning. Dataene kan også bli sammenholdt med opplysninger fra andre helseregistre. Dette vil i tilfelle skje i samråd med Datatilsynet og Regional komite for medisinsk forskningsetikk, helseregion IV. Forskerne vil få datafiler som er anonymiserte, og det vil ikke bli offentliggjort opplysninger som kan føres tilbake til en bestemt elev. Ingen på skolen har anledning til å se svarene på spørreskjemaene.

De unge kan få tilbud om å være med på flere undersøkelser på et seinere tidspunkt, men det vil selvsagt være frivillig. Det er mulig å trekke seg fra undersøkelsen til en hver tid og be om at data blir slettet.

Regional komite for medisinsk forskningsetikk, helseregion IV, tilrår undersøkelsen og Datatilsynet har godkjent undersøkelsen. Skolemyndighetene i fylket har anbefalt skolene å delta.

Undersøkelsen er selvfølgelig frivillig, men vi håper at alle ønsker å delta.

Ettersom undersøkelsen gjennomføres i samarbeid med skolen og inngår i skoletida, vil de som ikke ønsker å delta i **UNG-HUNT 2000**, utføre vanlig skolearbeid i den timen spørreundersøkelsen pågår.

På skolen blir alle unge på nytt informert om undersøkelsen og bedt om å undertegne et skriftlig samtykke samtidig som spørreskjemaet utfylles.

Ved spørsmål, ta gjerne kontakt med Folkehelsa i Verdal!

Vennlig hilsen

Turid Lingaas Holmen

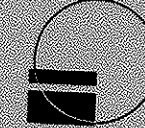
Turid Lingaas Holmen
barnelege, prosjektleder
Folkehelsa, Verdal tlf. 74 07 51 80

Kjell Terje Gundersen

Kjell Terje Gundersen
høgskoledosent, prosjektansvarlig
ved Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT)

Bak undersøkelsen står: Statens Institutt for Folkehelse (Folkehelsa), Nord-Trøndelag Fylkeskommune, Universitetet i Trondheim, Fylkeslegen, Fylkesutdanningssjefen, og Høgskolen i Nord-Trøndelag (HiNT). Undersøkelsen ledes av Samfunnsmedisinsk forskningssenter (Folkehelsa), Verdal.

SAMTYKKE-ERKLÆRING

Vi inviterer deg og alle andre ungdommer i alderen 16-19 år til en ny helseundersøkelse. UNG-HUNT 2000 er en oppfølgingsundersøkelse av UNG-HUNT 95-97, som mange av dere deltok i mens dere gikk i ungdomsskolen.

Hensikten med undersøkelsen er å få vite mer om hvordan sykdom og helse utvikler seg over tid hos dere som er unge, og hvorfor sykdom og helseplager oppstår. Alt dette er viktig for å kunne drive forebyggende arbeid.

Først ber vi deg om å fylle ut spørreskjemaet i løpet av denne skoletimen. Siden vil du bli innkalt til en undersøkelse her på skolen hvor en sykepleier måler lungefunksjon (pusteprobe), høyde og vekt. Ingen av undersøkelsene er smertefulle. Du får svar på prøvene dine.

Alle svarene dine er underlagt taushetsplikt!

I tillegg til at du får svar på undersøkelsen, vil dataene bli sammenholdt med data fra 95-97 og brukt til medisinsk forskning. Dataene kan også bli sammenholdt med opplysninger fra andre helseregistre. Dette vil i tilfelle skje i samråd med Datatilsynet og Regional komite for medisinsk forskningsetikk, helseregion Midt-Norge. Forskerne vil få datafiler som er anonymiserte, og det vil ikke bli offentliggjort opplysninger som kan føres tilbake til deg. Ingen på skolen har anledning til å se svarene på spørreskjemaene.

Du kan få tilbud om å være med på flere undersøkelser på et seinere tidspunkt, men det vil selvsagt være frivillig. Du kan velge å trekke deg fra undersøkelsen når som helst, og be om at dine data blir slettet.

UNG-HUNT 2000 er godkjent av Datatilsynet og tilrådd av Regional komite for medisinsk forskningsetikk, helseregion Midt-Norge.

Undersøkelsen er selvsagt frivillig, men vi håper at du vil være med!

Hvis du ønsker å være med, skriver du navnet ditt nedenfor. Kontroller at det er ditt navn som står der fra før. Navnet ditt skal ikke stå på spørreskjemaet. Samtykke-erklæringen blir samlet inn og skal ikke legges sammen med spørreskjemaet.

Ja, jeg vil være med i *ung-hunt 2000*   Nei, jeg vil ikke være med

_____
Dato

_____
Underskrift